

Nr 422.

Av herr **Larsson** i Västerås, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 180, angående provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt vid högre folkskolor.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 181 föreslås provisorisk avlöningsförbättring för bland andra övningsskollärare vid folkskoleseminarium och lärare vid statens småskoleseminarium, beträffande bådadera i det fall, att seminariet är beläget å ort, tillhörande dyrortsgrupperna F och G. Däremot föreligger ej förslag om sådan löneförbättring för lärare vid å dylik ort beläget småskoleseminarium, upprättat av landsting eller stad, som ej i landsting deltagar, detta oaktat riksdagen under de senare åren i lönehänseende alltid ställt den senare lärargruppen vid sidan av de förstnämnda. Skolöverstyrelsen har också i underdånigt yttrande framhållit denna inkonsekvens, men departementschefen har i proposition nr 180 angående provisorisk avlöningsförbättring till vissa kommunalanställda lärare invänt, att landstingsseminariernas lärare i likhet med lärarpersonalen vid de kommunala mellanskolorna äro de enda kommunalt anställda lärare, vilka hittills erhållit tillfällig löneförbättring av statsmedel, och har han icke ansett skäl föreligga att i detta sammanhang medtaga någon av nämnda kategorier. Denna Kungl. Maj:ts erinran synes emellertid i vad det nu särskilt gäller landstingsseminariernas lärare just visa, att de i lönehänseende ej äro att jämföras med andra kommunalanställda lärare.

Beträffande ifrågakommande lärares löneställning anförde skolöverstyrelsen i sina anslagsäskanden den 31 augusti 1920 följande:

Beträffande de principer, efter vilka avlöningen för småskoleseminariernas lärare bestämdes, får överstyrelsen erinra om följande.

I den av folkskolöverstyrelsen den 28 december 1918 gjorda underdåniga framställning, som i huvudsak lades till grund för ovan berörda proposition, framhöll överstyrelsen i fråga om de avlöningsgrunder, som för småskoleseminarierna borde tillämpas, att det syntes överstyrelsen mest lämpligt, att nämnda lärare i lönehänseende likställdes med lärarna vid folkskoleseminariernas övningsskolor. De båda sålunda berörda lärargrupperna kunde nämligen såväl i fråga om utbildning som i fråga om tjänstgöringens art och betydelse anses vara ungefär likställda. Det kunde enligt överstyrelsens mening sättas i fråga, om ej löneförmånerna för landstingsseminariernas lärare borde sättas något högre än lärarnas vid folkskoleseminariernas övningsskolor. Då det emellertid

såväl från statens synpunkt som för landstingsseminarierna och lärarna själva torde vara förmånligt, att vid nu ifrågasatt lönereglering nämnda lärare bleve fullt jämställda med en viss grupp av statsanställda lärare, fann sig överstyrelsen böra föreslå, att ordinarie lärare med full tjänstgöring vid småskoleseminarium i lönehänseende likställes med övningsskollärare vid folkskoleseminarium. Härvid förutsatte dock överstyrelsen, att småskoleseminariernas lärare komme att tillerkännas dyrtidstillägg i samma utsträckning, som kunde komma att tilldelas nyss nämnda övningsskollärare, samt att härför erforderliga anslag komme att utgå av statsmedel.

Vidare framhöll överstyrelsen, att därest en för vissa befattningshavare i statens tjänst genomförd tillfällig lönereglering komme att utsträckas jämväl till folkskoleseminariernas övningsskollärare, en motsvarande löneförbättring givetvis borde tillerkännas lärarna vid småskoleseminarierna och medel därtill beredas genom ökning i statens bidrag.

Till dessa av överstyrelsen framhållna synpunkter anslöt sig vederbörande departementschef, som i ovan berörda framställning till riksdagen bland annat anförde, att avlöningen åt småskoleseminariernas lärare uppenbarligen icke borde sättas lägre än för folkskoleseminariernas övningsskollärare.

Sagda grundsats blev dock godkänd av riksdagen, som i sin skrivelse nr 8 A den 12 juni 1919, sid. 132, härom yttrar: »Det nu föreliggande förslaget avser, att landstingsseminariernas lärare med full tjänstgöring skulle i avlöningshänseende likställas med lärare vid folkskoleseminariernas övningsskolor och att därvid ingen skillnad skulle göras mellan lärare, som tjänstgjorde företrädesvis i seminarieklasserna, och lärare, som tjänstgjorde företrädesvis i övningsskolor. Såväl i avseende å nu angivna lärare som beträffande vad i övrigt föreslagits i fråga om avlönings- och pensionsförhållanden har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag.»

Av denna skolöverstyrelsens redogörelse torde framgå, att lönestandardens beträffande landstingsseminariernas lärare i varje fall ej avsetts att sättas lägre än vad som kan tillkomma en övningsskollärare vid statens folkskoleseminarier. Riksdagen har också från år 1921 berett även de förra en tillfällig löneförbättring att utgå av statsmedel med tre fjärdedelar av det belopp, som må tillkomma motsvarande lärare vid folkskoleseminariernas övningsskolor och vid statens småskoleseminarier, varjämte dyrtidstillägg, beräknat på nio tiondelar av lön och tillfällig löneförbättring, tillerkänts dem av statsmedel efter samma grunder, som gälla beträffande nämnda statsanställda lärare.

Riksdagens avsikt att låta ifrågavarande lärarkategorier följas åt i lönehänseende framgår också av 1925 års riksdags beslut, att den efter olika dyrtort förhöjda tillfälliga löneförbättring, som då beslutades för bland andra övningsskollärare vid folkskoleseminarium och lärare vid statens småskoleseminarium, också skulle utgå till landstingsseminariernas lärare. Ingen annan grupp av kommunalanställda lärare har erhållit tillfällig löneförbättring efter dessa grunder.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna provisoriska avlöningsförbättringen till vissa övningsskollärare vid folkskoleseminarium och lärare vid statens småskoleseminarium uppgår till allenast 180 kronor. I propositionen angående provisorisk avlöningsförbättring till vissa kommunalanställda lärare föreslår Kungl. Maj:t, att denna må utgå helt av statsmedel. Då den provisoriska avlöningsförbättringen utgår endast till lärare å dyrort av F- eller G-gruppen kunna beträffande landstingsseminarierna allenast ifrågakomma lärarna vid seminarierna i Göteborg (2), Västerås (3), Härnösand (5) och Östersund (4), summa 14 ordinarie lärare. Det behöfliga anslaget för att bereda avlöningsförbättring enligt ovan angivna grunder åt dessa lärare för nästa budgetår uppgår alltså till 2,520 kronor.

För ändamålet torde alltså böra anvisas ett extra förslagsanslag å 2,500 kronor.

På grund av det ovan anförda får jag därför hemställa,

att riksdagen ville dels besluta, att ordinarie lärare vid av landsting eller stad, som ej i landsting deltagar, upprättat småskoleseminarium, beläget å dyrort F eller G, må komma i åtnjutande av provisorisk avlöningsförbättring till enahanda belopp, som av Kungl. Maj:t föreslagits för övningsskollärare vid folkskoleseminarier och lärare vid statens småskoleseminarier å motsvarande dyrorter, dels, vid bifall till detta yrkande, till provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid statsunderstödda landstingsseminarier anvisa ett extra förslagsanslag å kronor 2,500.

Stockholm den 5 april 1929.

Viktor Larsson.

